

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrtna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Zborovanje delegatov pokrajinskih zvez državnih službenikov v Beogradu.

Beograd, 1. okt. 1921.

Zastopniki vseh pokrajinskih zvez (deloma tudi poedinih strokovnih organizacij) so se 30. septembra sestali v Beogradu da v sporazumu z beograjskim »Udruženjem srbskih činovnika i poslužitelja« prouče načrt zakona o novi službeni pragmatiki ter podado k nekaterim členom, ki so načelne važnosti, svoje izpreminjevalne predloge. Pridržujoč si podrobneje poročilo o poteku tega zborovanja za prihodnjo številko našega glasila, naj orišemo na kratko za zdaj to, kar je naša O. Z. po svojem predsedniku profesorju **Reisnerju** glede tega vprašanja doslej ukrenila.

Pred vsem je bilo gledati na to, da se načrt zakona, o katerem so se izrekle vse strokovne organizacije, združene v posameznih pokrajinskih zvezah, da v načelih odgovarja našim zahtevam, postavi za osnovno nadaljega razpravljanja. Ta ugotovitev se je dogladala na predkonferenci dne 30. septembra v kavarni »Moskva«, katere so se udeležili vsi delegati pokrajinskih zvez. Seji je predsedoval predsednik srbskega udruženja prof. **Andonović**. Na predlog predsednika naše O. Z. prof. **Reisnerja** se je sklenilo, naj se za drugi dan določeno zborovanje omeji pred vsem na načelno debato, ki naj ji bodo predmet splošni in načelno važni pomisleki. Pred vsem — in ker se je bati, da bodo mnenja delegatov različna — naj se določi uvrstitev posameznih strok

v plačilne kategorije (I.—VI.) s posebnimi pravilniki za vsako stroko posebej. Izdelava teh pravilnikov je pridržana posameznim resornim ministrstvom. Za uslužbence, ki v razmerju s svojo predizobrazbo niso kvalificirani za izvrševanje službe, ustanovljene za višjo kategorijo, (kategorija V.—III.) pa to službo vendarle vrše z odličnim uspehom in v popolno zadovoljnost, naj bo že v zakonu dana možnost, da ne napredujejo samo avtomatično v dotični kategoriji, kamor so zbog svoje šolske predizobrazbe postavljeni, marveč da prestopijo tudi v prvo višjo plačilno stoonjo naslednje kategorije. Druga najvažnejših zahtev, ki se mora zrealiti v zakonu, je ta, da se pokojnine vsem došedanjim vpokojencem na novo odmerijo.

Za bazo nove odmere naj služi načelo, da je te vpokojence smatrati tako, kakor bi veljal zakon že v tistem času, ko so stopili v pokoj. Te dve od naše O. Z. podarjani načeli sta bili na predkonferenci soglasno odobreni.

1. oktobra se je na to v sejnici občinske hiše vršilo zborovanje delegatov, 60 po številu.

Predsednik prof. **Andonović** je stavil na dnevni red kot prvo točko ustanovitev Centralnega Saveza za državne uslužbence vse kraljevine. Po daljši debati se je C. S. načeloma ustanovil, razpravljanje in sklepanje o pravilih, ki jih je pripravil prof. **Katunarič** (Split), pa je bilo pridržano posebnemu petčlanskemu odboru, ki se sestane danes ob 14.

Soglasno je bil pri dopoldanskem zborovanju sprejet predlog prof. **Reisner-**

ja, naj se sestavi resolucija, ki naj obsega temeljno revizijo vseh dosedanjih, gnotnega vprašanja drž. uslužbencev ti-čočih se uredb. Mišljeni so tu pred vsem členi 4. in 7. uredbe D K br. 60.000, čl. 4. ali 2. uredbe D K br. 60.001, čl. 8. in 23. uredbe D K br. 80.000, čl. 42. uredbe o potnih stroških in dietah D K br. 96.000 in še druge določbe, ki niso v soglasju z našo še vedno veljavno službeno pragmatiko iz leta 1914. Enako se bo sprejela v resolucijo zahteva, da se na novo določijo draginjske doklade in dnevnic za tiste uslužbence, ki so prejimali dinarske plače že pred splošnim izenačenjem.

K tem našim zahtevam bodo stavili delegati ostalih pokrajin še posebne predloge. Resolucija bo izročena zakonodajnemu odseku (Joci Jovanoviću in Gjonoviću) ki bo imela sejo v četrtek (6. X. t. l.). Kolikor moremo doslej ugotoviti, je naša O. Z. s posebnim prizadevanjem preds. prof. **Reisnerja** o ravnokar navedenih vprašanih dosegla z ostalimi zvezami in Udruženjem srbskih činovnika popolno soglasje. (O. Z. za Slovenijo zastopajo pooblašeni delegati preds. prof. **Reisner**, 1. podpreds. **Česnik**, tajnik **Bekš** in za štajersko drž. davč. nadupr. **Meglič**. So pa tudi zastopane še druge strokovne organizacije, včlanjene pri O. Z.: **Špende** za zemljišnjično uradništvo, **Schildenfeld** za pisarniško uradništvo in oficijantke, **Pečjak** za nižje uslužbence ter **Urbančič**, **Ulepič** in **Otoničar** za poštne uslužbence.) Popoldne ob 16. zborovanje nadaljujemo in upamo, da pride do druge točke dnevnega reda t. i. do razprave o službeni pragmatiki.

LISTEK.

Krsta Cievarić:

Dva poštarja in pet ministrov.

(Konec.)

Tako je, ne kriv ne dolžan, po ministrski kaprici ostal brez službe eden izmed najposobnejših poštarskih činovnikov v našem kraljestvu.

Tako grade gospodje ministri državno hišo...

Drugi poštar se zove g. Giura Jovanović.

Šučajno sem se z njim seznanil v dobi balkanske vojne. Našel sem ga na Kosovu pri vojni telegrafski postaji v Vučitrnu koder je marširal moj polk (IV. polk II. poziva). Bil je toliko uslužen, da je odpravil nekaj mojih brzojavk, ki so bile zame zelo važne.

Nedavno se je zgledal pri meni. Toda nisem ga spoznal dokler me ni domislil, da je bil vojni telegrafist v Vučitrnu leta 1912.

Zadela ga je velika nesreča. Njegova gosa, revmatična, je bila na zdravljenju v Koviljači skupaj s svojo 13letno hčerko in s svojo sestro in njenimi otroki. Tistega dne, ko je nameravala iz kopališča odpotovati v Beograd, sta prosili njena hčerka in sestrična, da bi se smeli iti kopat v Drino. »Dobro«, je rekla gosa: »jedita, a takoj se vrnita!« — Deklica sta odšli in se vrnili. To je bilo dopoldne. — Popoldne sta prosili znova, da bi se smeli kopati v Drini. »Dobro, le pojdita, a hitro se vrnita!« — »Bova, mama!« — In sta odšli, a vrnili se nista več. Deroča Drina ju je požrla ter ju naslednjega dne na drugem mestu vrgla mrtvi na obalo.

G. Jovanović je imel več otrok, a so mu pomrli; ta hčerka je bila edino dete, ki mu je ostalo, a zdaj je bilo še to izgubljeno na tako tragičen način.

G. Jovanović se je bil udeležil vseh naših poslednjih vojen, a po osvobojenju je bil postavljen za izvrševalca upravniške službe v Vel. Gradištu. Tam je pod najtežimi okolnostmi organiziral pošto, ki je na to odlično poslovala, tako da se je g. Jovanović, ki ima 26 let neomadeževane službe, lahko nadejal, da bo imenovan za upravnika.

Namesto tega na ga je g. Drinković dvignil iz te službe ter ga je poslal kot navadnega poštarja v Niš. Zakaj? Neko pismo, ki ga je g. Jovanović poslal g. Drinkoviću o priliki nekega velikega poštnega ukaza, je bilo vzrok. G. Jovanović je v tem pismu poročal, da so napredovali nekateri činovniki, katerih nekorektnost in nesposobnost je bila dokazana že pred vojno, medtem ko je on, g. Jovanović, dasi docela sposoben in korekten, popolnoma zapostavljen.

G. Drinković se je na to o trditvah pobliže informiral ter se je prepričal, da so povsem točne.

Draginja in žetev.

S padanjem naše valute na svetovnem trgu rastejo neprenehoma v zelo obilni meri pridelane življenske potrebščine, sosebno živila. S strahom zrejo javni nameščenci v neposredno bodočnost: morali bomo, dasiravno ne radi, o! države zopet zahtevati povišanje naših draginskih loklad, oziroma zaščito pred izkoriščevalci, temi brezvestnimi špekulantl največjimi sovražniki države.

Kje vendar tiči vzrok, da se naša valuta, ki bi morala z ozirom na bogatost naše države že davno prekašati Italijo, ne stabilizira? — in zakaj pripušča država, na rastejo v ceni s padanjem valute tudi živila, pridobljena v državi, samo za nas izkoriščevane državljan? Ako nas država pred temi bisagami ne zna ali ne more ščititi, potem bomo pač morali zahtevati da nas plačuje po valetni varijanti, drugače ne moremo izhajati. Ali bi se pri nas ne dal vpeljati znani in priznani angleški sistem? Kje naj vzamemo in s čim naj krijemo primanjkljaj — razliko — od podraženih življenskih potrebščin?

Začetkom leta smo plačali za 1 jajce 1 K, danes 1 dinar, za 1 kg moke 14 K, danes 18 K, za mast 40 K, danes 70 K itd. Vse to gre danes na račun suše!

Smelo pa trdim, da je naša letošnja žetev, sosebno žita — razun koruze — vsaj v Sloveniji poprečno za 40 do 80% obilnejša kot je bila lani. Moji oče, lastnik malega posestva v Savinjski dolini, je pridelal letos na enako velikem prostoru kot lansko leto, 20 mernikov pšenice proti 12 mernikom lani. Enak prirastek je imela na vseh žitnih pridelkih vsa Savinjska dolina in, kakor slišim, tudi ostala Slovenija. In vendar se drznejo gotovi elementi prodajati pšenico kg po 12 K in več. Ali ni to verižništvo oziroma oduševstvo?

Izšla je naredba proti draženju in veriženju, a nihče je ne upošteva, nihče poklicanih organov se ne zgane, da bi bila upoštevana. Enako kot z žitom je s krompirjem. Niti enega kilograma krompirja se ne boče letos v krajih s težko zemljo, in ta je v pretežni večini v vsej naši državi, manj pridelalo kot lani. In vendar postaja krompir, ta naša dnevna »špiža«, drag kot delikatesa. Res je, da bo fižola in koruze nekaj manj kot lani, a radi teh dveh, pri katerih se suša res pozna, vendar ni treba dražiti drugih živil, katerih je, kakor rečeno, več kot dovolj.

Ako bomo imeli toplo jesen in še enkrat izdatno dežja, potem bo tudi do-

voli zelja in krmil za prešičerejo. Repa kot korenje od zadnjega deževja vidno napreduje. Naravnost krasno pa kaže ajda. Le kratek čas naj se še ne shladi, naj ne bo slane in računati smejo na najboljši pridelek ajde.

Suša nam torej ni naredila toliko škode, kolikor se kriči in pod katero krinko se cene navijajo. Resničen je torej kmet-ski pregovor: Moča vzame tri »tale«, suša pa le enega. Merodajni činitelji, izvrševalci vladnih naredb, zganite se in ščitite nas! Odborniki »Nabavljalne zadruge« pa glejte, da začne zadruha prej ko možno s svojim rednim in urejenim poslovanjem!

Uradni lokali in tuberkuloza.

Naivečja ognjišča tuberkulozne zalege so poštni lokali zaradi zanikrnosti poštne uprave, nekaterih poštних predstojnikov in nadzorovalnih uradnikov, kakor tudi zaradi skrajne nemarnosti posameznih poštних uslužbencev. Gola dejstva so, da je veliko uradov brez pljuvalnika in da se v teh uradih pljuva na tla kakor v kaki beznici. Pri nekaterih uradih se pometa med službo, Polne pisemske vreče se drsajo po umazanih, opljuvanih tleh dvigajo se potem na mizo in se tam stresaio. So tudi taki zanikrneži, ki si s takimi umazanimi vrečami brišejo roke in čistijo čevlje. Nekateri uradi se samo enkrat na leto očistijo in še takrat prav slabo. Prah, napojen z milijoni tuberkuloznih bacilov, se briše le površno. Odeje, blazine, slamniki, na katerih počivajo v nočni službi uslužbenci, so zamazani in se malokdaj ali pa sploh nič ne zračijo in čistijo. Na eni in isti rjahi spi vsako noč drug uslužbenec. Rihte se pa tudi po dva meseca ne operejo. Še slabše je v ambulančnih vozovih. Tla, ki se ne etirajo nikdar, so boli črna kakor tla najzakotnejše beznice. To so vidna dejstva, katerih ne more nihče izpodbiti. Nadzorovalni uradniki (komisarji) opazijo navadno tudi najmanjšo, brezpomembno stvarico, a ne vidijo ali pa nočejo videti te strahovite nesnage, ki povzroča državi nenadomestljivo škodo z uničevanjem predagocenega človeškega zdravja! Uradna in sveta dolžnost poštnega ravnateljstva, kateremu načeljuje jako trda in energična roka, je pač ta, da nemudoma poseže v to staroveško, v nebo vpijočo zanikrnost ter z odločno potezo naredi konec tej osiudnosti, ki letno zahteva vse polno žrtev.

Poštni uslužbenci pa tudi vemo, da le v zdravem telesu biva zdrava duša. Telo pa ne more biti zdravo, ako je vedno v dotiki z nesnago in z milijardami njenih bacilov. Zahtevamo tedaj numo remediuro, a glejmo na tudi, da bomo sami vzor čistosti in čednosti. Kdor se sam zanemaria, ne spada v naš krog — in proč z njim! Skrbimo tedaj v prvi vrsti za zdravje, da bomo z veseljem uspešno delali za svojo lepo novo domovino.

To je odlomek iz članka glasila Zveze poštних organizacij za Slovenijo. Člankar je prav drastično naslikal Avgijev hlev v poštni upravi. Toda vsi graani nedostatki so petrificirani tudi po drugih javnih uradih v Ljubljani in naših mestih. Povsod so pisarne prenapolnjene in vlada zato v njih ostudno gosti zrak ter marsikje neverjetna umazanost.

Prostore snažijo večinoma sluge, ki nimajo niti sposobnosti niti volje, da bi vzdrževali pisarne v zares higijenskem stanju. Prali brišejo le površno, a pod vsakim aktom ga leži debele milimetre; tla se snažijo le za silo, šipe na oknih so le napol presojne, a po vseh voglih in za vsemi omarami je prahu in pačevin več ko preveč. To ni očitane slugam, zakaj nespravljanje ni moško delo. Marsikdo bi rad dobro snažil, a ne zna, marsikdo niti ne vidi nesnage, ker je je vaje, marsikdo je že prestar, da bi mogel pri snaženju razvijati potrebno elastičnost marsikdo pa je z drugim uradnim delom tako preobložen, da mu za temeljito snaženje ne ostaja niti potrebne energije niti dovolj časa. Da se najdejo tudi taki, ki so zanikarni in leni, bi bilo smešno tajiti.

Gotovo pa je, da so pisarne vobče skrajno nedostavno snažene.

So pa tudi prenatrpane: uradnik tiči ob uradniku, drug za drugim; včasih se stoli skoraj dotikajo. In zdaj si mislite ta vzduh, to mešanico vseh možnih plinov, dimov, smradov po cigarah in cigaretah, potu...! Le redki uradniki je tako srečeni, da ima sam svojo sobo.

Zlasti pa so žrtve razmer tipkarice in pisarji. Ti so stlačeni kakor slaniki, a navadno v najslabših sobah. Ves dan poslušajo in delajo hrup s svojimi pisalnimi stroji, tiče skliučeno na stoli ena poleg druge, vdihavaio gosti zrak in uvenevajo kakor rože v kleti. Sai kjer je mnogo oseb skupaj, ima skoraj vsaka drugačno željo, zato se ne zadovolji noben. Ena bi imela rada odprta okna, a druge ugovarjajo, ker se s ceste praši in prihaja hrup; ta predlaga, češ da ji potem vlačje in da jo že itak vsak hip trga.

Toda kakor je on, kar se tiče Srbije, v vsem poslušal svoje činovnike v ministrstvu, je, namesto da bi bil nekorektno, že in nesposobnože takoj odpustil, a g. Jovanovića unapredil, po nasvetu svojih činovnika g. Jovanovića — degradiral!

G. Jovanović, ogorčen, je prišel v Beograd protestirat. G. Drinković, ki se njegovega poseta ni nadejal, je bil zbezan ter je začel po svoji navadi mežikati. Priznal je, da je to storil po nasvetu g. Tome Jovanovića, sekretarja, in g. Joce Jovanovića, pomočnika general, direktorja, toda da bi se rešil iz te situacije, je pogledal na žepno uro ter je dejal g. Jovanoviću:

»Presim Vas, zdale moram na ministrsko sejo. Pridite jutri k meni, pa bomo videli, kako bi se to popravilo.«

G. Drinković je preslepil g. Jovanovića. Okolina g. Drinkovića je mučila g. Jovanovića. Ali v tem se je ministrstvo premenilo. Na mesto g. Drinkovića je prišel g. Slavko Miletić, zdravnik iz Vrš-

ca, sin velikega Svetozaria Miletića. G. Jovanović je šel k njemu, mu razložil vso stvar in ga prosil, naj popravi pogreško g. Drinkovića.

G. Miletić, po svoj navadi, je poslušal in kimal, a ni govoril ničesar. Vendar je končno rekel, da hoče stvar preiskati.

G. Jovanović je po nekaj dneh zopet prišel k njemu. Takrat mu je g. Miletić rekel, da naj le odide v Niš, a on mu v najkrajšem roku, tekom desetih dni, pošlje napredovanje. Poštar ga je poslušal. Mine deset, dvajset, trideset dni, dva meseca trije meseci; o napredovanju pa niti sluha.

Videti je, kakor bi ministri hoteli tuči lagati. G. Jovanović napiše pismo g. Miletiću in ga spomni dane besede. In je pisal, da minister mora biti mož beseda!

G. Miletić je izročil to pismo svojim najbližnjim činovnikom.

»Gospod minister«, pravi eden izmed njih (g. Toma Jovanović), »to je žaljivo za vas«.

»Pa kaj naj storim?« pravi g. Miletić.

»Morate ga penzionirati!«

»Storite, kakor mislite, da je prav«, odgovori jadni g. Miletić.

Stilizira se brzovavka: »G. Gjura Jovanović stavlja se v penziju. Dužnost neka preda odmah. Obratiti pažnju, da ne primi platu za iduči mesec.«

Še en poštar, povsem sposoben za službovanje, ne kriv ne dolžan, se torej vrže na ulico. Kaj storiti? Videč, da ni pravice v tej zemlji, pride g. Jovanović v Beograd in prinese prošnjo za odmerjenje pokojnine. Njegovi »prijatelji«, činovniki Ministarstva (Srbi imajo strašen respekt pred ministrstvi, da jih pišeio vsa z veliko začetnico! Opomba prevajalca), pa te prošnje ne vzemo v rešitev. — in evo že nekaj mesecev njegova pokojnina ni odmerjena!

Že pred vojno smo imeli javni uslužbeni nedostadne uradne prostore, po prevratu pa so zaradi prenapolnjenosti uradi še strašnejše klaynice uradništva. Še najšrečnejši so sluge: gibljejo se vsaj in hodijo po svežem zraku. Uradnik pa je na stol pribit kakor z žebli cele ure...

Skraini čas je, da se uradi v higienskem oziru radikalno preurede. Treba je, da se začne energična akcija za izpraznjenje pisarn in njih temeljito čiščenje: treba graditi nove pisarne, stare pa obnoviti. Osrednja zveza bi morala končno posvečati svoje zanimanje tudi temu vprašanju, zakaj kaj nam pomaga vse, plača, doklada, pragmatika i. dr., ako pa poginjamo v Avgstevih hlevih!

J. Trtnik.

LEO VIDOVIČ, ČRNOMELJ:

Uradnik in Koroška.

Naš Glas je veliko pisal o grehah, ki so jih zakrivali naši ljudje za časa plebiscita in prav je imel: nedavno pa je spisal nek Korošec uvodnik v slov. dnevniku in naravnost očital neuspeh popivajočim izvenkoroškim uradnikom: to pa je le deloma res. Ostro obsojamo znani slučaj s samostanskimi konji v Dobri vasi in čas bi že bil, da se krivca primerno nagradi: enako obsojamo mahinacije pri raznih prireditvah, kjer koncem koncev ni bilo blaga ne denarja; enako obsojamo metodo pri razdeljevanju daril, najsi bo sladkor, kava, oblačilo, kolo ali navadna palica. Toda pri teh dejanjih niso bili v prvi vrsti izvenkoroški uradniki, temveč Korošci sami. Pove naj se vendar, kako je z računi in blagom narodnih svetov, kako je s sladkorjem in podobnimi dobrotami, ki so se delile lani obsorej in so nekatere gospodične — Korošice imele tako polne usta sladkorja, da jim je odpoval želodec. Tudi naj uvodni člankar pove, kdo je največ popival v gostilni pri Jagnjetu v Pliberku leta 1918—1919: ali ni bil med tistimi tudi člankar sam? Enako v Nar. domu v Velikovecu, pri Čičmanu v Dob. vasi, dalje v Žel. Kaplji, Borovljah, Rožeku itd. Ali niso v prvi vrsti rojeni Korošci sleparili pri aprovizacijah in ne le v Sinči vasi temveč tudi drugod? Kako je z raznim Ferjančiči? Zato ne zvonite po toči, ker ste jo zavozili sami: dve milijardi je dala Jugoslavija za Koroško, denar je bil povečini v koroških rokah, pa kako se je porabil! Vprašajte dr. Hočevarja, kako je lani obsorej delil tisočake med ljudstvo, ki ni bilo ne kranjsko ne štajersko, temveč koroško: bilo je dovolj drzno vzeti denar, volilo pa je

G. Pera Milovanović in Giura Jovanović sta pretrpela velike krivice, kakršne se morejo dogoditi menda samo na Balkanu. Ali s tem so oškodovani tudi državni interesi. Medtem ko zaradi pomikanja poštnega osobja držimo v službi Madžare ki jedva znaajo ziniti kakšno srbsko besedo, mečejo brez stvarne krivde iz službe dvojico Srbov, dvojico, ki spada med najspodobnejše poštno činovnike v Kraljestvu. Tako naši ministri grade državno zgradbo! Tako delajo politični nasledniki Svetozarja Markovića in Svetozarja Miletića! To se pri nas zove moderna demokracija!

(Beogradski Dnevnik, br. 235.)

Tovariši: Zahtevajte po vseh lokalih, kamor zahajate, „Naš Glas“: Nabavljajte svoje potrebščine le pri tridkaj, ki inserirajo v „Našem Glasu“.

zeleno. Častna izjema je onih 16000 kmetov, ki so bili trikrat volili za nas, vse drugo je ...!

In nič bolje ni dandanes! Vedno so klicali Koroško Korošcem, a prav tisti so dobili nižje doli v Jugoslaviji prav mastne službe. Zavozila jo je diplomacija, ker so bili vmes ne samo nesposobni, temveč naravnost leni in brezbržni ljudje, medtem ko so Nemci delali. Povejte, kako jo je zavozil Trunk! Povejte, kako so se hvalili do zadnjega trenutka z visokimi odstotki, končno pa domačini sami niso spoznali hinavsko-potuhnjene narave ljudi, ki so jedli našo moko, a z istimi usti pljuvali na Jugoslavijo, ljudi, ki so jemali z eno roko od nas, z drugo pa dajali Nemcem in nemškutarjem. Takih značjev Jugoslavija ne potrebuje! Primorcem (in Prekmurcem) bi ne bilo treba desetine te opore, kakor jo je imela Koroška, pa bi se bili sami osvobodili. Zato ne jadicajte po listih, ne dolžite drugih, ko je vaša mehka, pravilno mevržasta narava sama vse zakrivila! Koroška je podobna gospodu, ki ga gostilničar streže, hrani, daje stanovanje, za zahvalo pa ta samo zabavlja in konci meseca — še dolžan ostane. Vsi namreč vemo, da je dežela gospodarsko pasivna: žita in sočivja jej manjka in kakor je Avstrija plačala za njo „gori“, tako bi se bilo godilo Jugoslaviji: venomer bi bili imeli sitnosti, razna razburjanja, nerganje razvajenih ljudi in ogromno plačevanje. Še danes poznamo javne nameščence Korošce, ki imajo polno plačo od naš, žive pa v Avstriji, dasi so med plebiscitom štirikrat v dveh letih menjali svoje prepričanje. In kakor nam pišejo kolegi od severa meje, je lepo število takih, ki pohajkujejo pri mastnih dietah; kamor ga pošlješ, nikjer mu ni všeč, delati se mu ne ljubi, v gostilni bi najraje sedel in obiral tiste neumnosti, ki jih prinese preko meje; čas pa beži in državi beže tisočaki iz blagajne.

Končno pa zahtevamo od vlade, da nam zasigura mejo! Siti smo že tistih dragih, ošabnih in lenih razmejitvenih neumnosti, medtem, ko se ljudstvo bega z namišljenimi napadi, prihajajo preko meje obljube, da bodo „posetili“ dravsko dolino, in imajo dobro skrito orožje v Pliberku, Globasnici, Dob. vasi itd., kakor nam pišejo poročila od severa. Država naj zasede z močno stražo vso mejo in skrbi za strogo carinsko in finančno poslovanje; lačni hajlovci pa naj gobezdajo onkraj meje dalje. Ugled naše države in varnost ljudstva zahtevata resno delo: tisto večno jadikovanje o meji ob Dravi in Gosposvetskem polju pa naj se konča, ker so ga ljudje do grla siti. Kdor je naš, ostani naš; komur ne ugaja, naj odide: ne bomo se za njim jokali! Najbolje pa bi bilo, ob najmanjšem izzivanju Celovec zasesti, potem bo mir.

A. S. (Ljubljana):

Stanovanjska mizerija v Ljubljani.

Časopisje nam že zopet napoveduje novo stanovanjsko naredbo, ki naj bi bila tako hišnim posestnikom kakor napram najemnikom enako pravična. Seveda o „pravičnosti“ je danes kaj težko govoriti in imajo najemniki o tem že svoje mnenje.

Ako se hoče pravičnost naj se pri sestavi nove stanovanjske naredbe zaslisi vse prizadete kroge, ki bodo povedali pri tem svoje mnenje. Do tega imajo najemniki kot državljani tudi pravico.

Vedno se kaj rado poudarja, da so lastniki hiš davkoplačevalci. To je istina. Toda prav tako plačujejo davke najemniki. Ako se poviša davek lastniku hiše,

ga ta takoj razdeli na najemnike: ako mestni magistrat sklone zvišati vodarino in gostaščino in druge doklade, se to zopet razdeli med najemnike: ako lastnik hiše poviša najemnino trgovcem in obrtnikom za poslovne prostore, pa zopet ti slednji zvišajo cene živilom i. dr., ki jih kupujejo najemniki.

Najemniki v prvi vrsti javni nameščenci, lojalno priznavamo, da celokupna najemnina hiš jedva zadošča za davke in najnujnejše hišne poprave; zato priznavamo tudi potrebo, da se lastnikom hiš odmerjaio take pravice, ki odgovarjajo razmeram sedanjega časa. Toda zayarujemo se proti temu da bi nova naredba mudila nekaterim lastnikom hiš priliko za izkoriščanje najemnikov, kakor se je to godilo zadnji čas zlasti pri povišanju najemnine poslovnim prostorom. To povišanje so trgovci in obrtniki izrabili po svoje in ga z groznim povišanjem cen živilom, blagu i. dr. zvrnili na rame najemnikov.

Vedno se čujejo tožbe o pomanjkanju stanovanj za uradništvo, delavstvo in sploh za ljudi, ki so potrebni za državo, da stanujejo v Ljubljani. Kaj je temu deloma vzrok? Člen 7. sedanje stanovanjske naredbe se glasi, da se prepušča lastnikom novozgrajenih hiš prostost, se pogoditi za najemnino; nikjer pa ni rečeno da mora lastnik novozgrajene hiše oddati stanovanje le onim, katerih bivanje v Ljubljani je iz državnih ozirrov potrebno. Zato samo en primer:

Na periferiji mesta je zgradil nekdo enonadstropno hišo z dvema stanovanjema po tri sobe. Za eno teh stanovanj so kar tekmovali, seveda ne domačini. Končno je dobil to stanovanje neki P., ki baie niti naš državljan ni,* za ceno 30.000 K letno. Vpraša se, kateri javni nameščenec zmore tako najemnino plačati?

Ako se bo na ta način prakticiralo z oddajo sanovanj, bomo imeli v Ljubljani vse polno ljudi, recte verižnikov, ki bodo tako visoko najemnino lahko plačevali, a javni nameščenci bodo še vedno obsojeni stanovati po vagonih in barakah.

Pri tem se nehoti spominjam Govekarjevih beguncev in »beguncev«; prvi od teh so bili primorani zapustiti lastno grudo in so se večinoma že davno vrnili na svoj dom; ostali so pa pri nas »begunci«, ki javnim nameščencem iz gotovega vzroka ne morejo biti simpatični.

Javni nameščenci pri ureditvi nove stanovanjske naredbe ne bodo zahtevali, da bi se lastnikom hiš kratila pravica glede svobodne odpovedi stanovanja; pač pa se jim ne bo smela odrekati pravica po zahtevi, da vlada poskrbi za zadostno število stanovanj za one, ki bodo brez povoda vrženi na cesto. Hišni gospodarji morajo imeti pravico, da se iznebe strank, ki so zanikarne in nemirne, strank, ki so v nadlego in nesrečo vsem ostalim: ne smejo pa imeti pravice da bi stranke iz gole lakomnosti, zlobe in špekulacije zlorabljali, izkoriščali ali sekirali. Nova naredba mora biti torej pravična na obe strani: današnje stanje je večkrat neznosno za gospodarje in najemnike. Stanovanjska mizerija se povsem odpravi le z zidanjem novih hiš; zida naj jih predvsem država za svoje urade in uradnike! Danes je še cela vrsta hiš zasede-

* Taka trditov je brez pomena. Pojdite v zglaševalni urad mestnega magistrata, kjer Vam povedo, je li P. domačin ali tujec. Ako je tujec, ga javite stanovanjskemu uradu! Bržčas je vendarle domačin. Op. ured.

na po uradih. Ko dobe uradi svoja poslopja, bo takoj mnogo stanovanj za uradnike na razpolago. Velika bančna poslopja, ki se grade, gotovo tudi olajšajo današnje stisko. Treba je torej le še, da se iznebimo nepotrebnih tuincev in da stori država svojo dolžnost.

Vestnik.

Samopomoč. »Poštni Glasnik« piše: Pred nekaj tedni smo izdali zadnje krajcarje, ki so nam ostali od prejetega zviška povodom reguliranja in pomanjkanje irka že zopet na vrata kakor še nikoli. Podražila so se vsa živila in istočasno nam je zagrenila življenje nova stanovanjska naredba. Danes smo kljub povišanim prejemkom veliko na slabšem kakor smo bili 1. januarja t. l. Ugled uradništva pada rapidno. Vsak zvišek dohiti draginja najkeseje v štirinajstih dneh. Nujno je potrebno, da se zaleti draginja na katerikoli način. Menda je prišla do tega naziranja tako vlada kakor tudi občinske uprave. Vsi predlogi so izzveneli v enakem tonu: »Pomagaj si sam in pomagaj ti bo tudi bog!« Mojemu ušesu ta ton nikakor ne prija. Raje bi, da dobim za pošteno delo pošteno plačilo, a draginjo naj bi pobijala različna ministrstva. Ista vlada, ki nam je dala nasvet, ki nas je z 10 odstotnimi odtegljaji prisilila, da se gospodarsko organiziramo, nam meče prva v tem boju polena pod noge. Koliko hrupa in vika je bilo, ko se je letos v januarju odtegovalo za potrošaško zadrugo! Mi smo ukrep vlade pozdravljali, ker smo vedeli, da z lastno zadrugo lahko vplivamo na cene cele države. Da smo imeli prav, so nam dokazali boljši računarni kakor smo mi. Trgovci in kapitalisti so vedeli, da bi izgubili sami lahko precej na teži, če bi se nebogljeno dete — javni nameščeneec — postavilo na lastne noge. Ti dobri računarni imajo izborne zveze in so prisilili finančnega ministra, da ni smel izplačati preduma že ustanovljenim in pravilno protokoliranim zadrugam. V Beogradu se je baše nabralo 270 milijonov kron na odtegljajih za potrošaško. K tej vsoti smo prispevali prečani sigurno nad polovico, a nismo prešli do danes niti vinarja. Kolikor mi je znano, se niti Srbijancem ne godi veliko boljše. Meseca januarja pa, ko bomo plačali zopet 10 odstotkov, bomo doživeli morje razburjenja in zabavljanja, ki se bo poglelo v februarju in zaspalo v marcu. Gospod finančni minister že sluti nevilhto in je oživel potrošaško zadrugo v Beogradu. V Ljubljani sta bila predsednik in podpredsednik zadruga iz Beograda. Pehala sta se v Trst, da tam nakupita kolonialno blago. Z njima je govoril naš izveštelci in in vprašal, kaj je s petmilijonskim

prispevkom, za katerega je zaprosila ljubljanska zadruga. Gospoda sta se naši naivnosti smejala. K večjemu pol milijona bi nam lahko posodili, a le proti osebnemu jamstvu načelstva. Še prej bi morali revidirati našo zadrugo, ki pa obstoji samo na papirju. Čemu so se odtegnili odstotki, ako ne zato, da se finansirajo naša gospodarska podjetja? Kako je mogoče oživetvoriti zadrugo, ako nimamo ne kapitala, ne kredita in končno niti inventaria, niti lokala? Zakaj se nam je začetkom leta toliko obetal in zakaj so se zdrave »Samopomoči« kakor Maribor, Kranj itd. speljale na led, da so likvidirale? Zastopniki zagrebačke potrošačke so bili pri finančnem ministru v zadevi izplačila 10 odstotnih odtegljajev. Bratje Hrvatje so gorke krvi in so se razgrela tako, da jih je moral gospod minister opomniti na dostojno obnašanje. Upili so baše kakor pastirji na paši. V Mariboru je bil sestanek JDS, na katerem je dr. Peitler interpeliral navzočega ministra Kukovca radi draginje s posebnim ozirom na javne nameščence. Gospod minister je odgovoril, da ne smemo pozabiti, da živimo v agrarni državi, ki mora podpirati poljedelca. Zato, uradnik, pomagaj si sam! Sai imaš »Samopomoč«! Z odgovorom navzoči niso bili zadovoljni in je postal sestanek hrupen. Agrarci res niso toliko krivi kakor bankirji, ki diktirajo cene.

Discipliniranje. Kazensko so bili premeščeni prvoborniki zagrebske poštne organizacije, tovariši Milan Serbedžija, Nikola Mihordin, Franjo Sabljari in Martin Denich. Selilni stroški se jim ne povrnejo. Novi službeni kraj se jim naznani, ko postane odlok pravomočen. Kaj jim očitajo? Dne 18. februarja t. l. je tovariš Serbedžija po izčrpanem dnevnem redu poročal, da hočejo neke osebe, ki pripadajo naši stroki, vplivati potom političnih klubov in strank na ministrstvo pošta i telegrafa, da bi izmenjalo iz političnih

razlogov nekatere ravnatelje in druge višje funkcionarje. Tovariš Sabljari je oddal tovarišu, ki je opravljal službo na hughesu, notico za organizacijo v Sarajevu. V notici je bil obrazložen naklep politikov ter izraženo ogorčenje nad takim početjem. Sabljari je rekel telegrafistu, da pristojbino naknadno poravnava pri oknu za predaio brzoiavk, a je na to pozabil... Kaj sta zagrešila Mihordin in Denich o tem »P. G.« ne poroča. Voditelji zagrebske poštne organizacije imajo smolo. Lansko leto so sedeli v zaporih, sedaj imajo skrbi in težave zaradi premititve. Upamo, da druga instanca ugodno priziva.

Si že pridobil novega naročnika?

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali: G. R. pl. Schildenfeld nabral povodom obiska g. tovariša Rus-a v veseli družbi pri Mraku v Ljubljani 40 K 240 K, g. Pešl Rado v Žalcu daroval 25 K, g. Berne Jakob, Metlika daroval 20 K, g. Majcen Martin, Ljubljana daroval 20 K, g. Videčnik Rudolf, Celje daroval 10 K, g. Kogej Anton, Vel. Lašče daroval 5 K. Srčna hvala vsem! Tovariši, tovarišice, posnemaite! **Uprava.**

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

15-3

Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih **K V A R T** kakor tarok, marijaš, whist, primorka.

Priporoča se tvrdka 4-6
Jos. Peteline
trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov.
Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvu, zaznambi na službene prejemke in zastavi življenskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: **7% obresti.**

HRANILNE VLOGE SE OBREŠTUJEJO PO 4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

VELIKA ZALOGA

manufakturnega ter inozemskega modnega blaga.

Na debelo! Na drobno!

:: : Solidne cene! ::

LASTNI MODNI ATELJE.

Srajce, samoveznice (kravate), nogavice i. t. d.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarno.

BOGATA IZBIRA

OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.

85—

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz in v Avstrijo. Zaccarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzjavi: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60.